

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหายาเสพติดนับได้ว่าเป็นปัญหาที่ร้ายแรงในระดับโลกปัญหาหนึ่ง ซึ่งจะเห็นได้ว่าในเวทีของประชาคมโลกได้มีการหยิบยกเอาปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดขึ้นมาถกแถลงและแสวงหาแนวทางในการป้องกันปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติด จากการรายงานสถานการณ์ยาเสพติดโลก ประจำปี 2550 ของสำนักงานยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งองค์การสหประชาชาติ (UNODC) ว่า ปริมาณการผลิตฝิ่นทั่วโลกในปี 2549 เพิ่มขึ้น 6,100 ตันจาก 4,100 ตัน ในปี 2548 เฉพาะการผลิตในอาฟกานิสถานเพียงแหล่งเดียว คิดเป็นร้อยละ 92 ของการผลิตฝิ่นทั่วโลก และเป็นแหล่งปลูกฝิ่นที่ใหญ่ที่สุด ส่วนปริมาณผู้เสพยาประมาณ 200 ล้านคน หรือร้อยละ 5 ของประชากรโลก ขณะที่ประมาณ 25 ล้านคนหรือร้อยละ 0.6 ของประชากรโลกเป็นกลุ่มผู้ติดยาเสพติด (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2550, หน้า 2)

สำหรับประเทศไทยประสบกับปัญหายาเสพติดที่สั่งสมกันมานานนับ 10 ปี และเป็นปัญหาที่รุนแรงของประเทศอยู่ในขณะนี้ ทั้งนี้ เนื่องจากยาเสพติดเป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ทำให้ประเทศต้องสูญเสียปัจจัยการผลิตในด้านกำลังคนเป็นจำนวนมาก พิษภัยของยาเสพติด นอกจากจะก่อให้เกิดปัญหาร้ายแรงต่อสุขภาพร่างกายของผู้เสพแล้ว ยังทำลายประสาทและสมองของผู้เสพยาอีกด้วย ทำให้เกิดอาการทางจิตคลุ้มคลั่งจนสามารถฆ่าพ่อแม่ และลูกของตนได้ นอกจากนี้ ยังเป็นสาเหตุของอาชญากรรมและเป็นสิ่งที่ทำลายวัฒนธรรมอันดีงามของสังคม (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2544, หน้า 31) ดังคำกล่าวที่ว่า มหันตภัยที่น่ากลัวที่สุดของมนุษย์ในปัจจุบัน คือ ยาเสพติดที่กำลังแพร่ระบาดไปทั่วโลก เป็นพิษภัยที่มีอำนาจร้ายแรง ทำลายล้างมนุษยชาติได้มากกว่าชีพनावุชนิวเคลียร์ใด ๆ ประชาชนทุกประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเยาวชนที่เป็นกำลังและเป็นทรัพยากรบุคคลสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติกำลังตกเป็นทาสยาเสพติด สถานการณ์เช่นนี้ถ้าทุกคนไม่ร่วมมือร่วมใจกันแก้ปัญหานี้ ย่อมหมายถึง หายนะของโลกจะมาถึงในไม่ช้า (อัครา มณีรอด, 2545, หน้า 30)

หลังจากที่รัฐบาลประกาศชัยชนะต่อยาเสพติด เมื่อปี พ.ศ. 2547 สถิติเพศหญิงเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษามากขึ้น อายุส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 15-19 ปี อยู่ในกลุ่มว่างงาน กรรมกร และ

เกษตรกร กัญชา ยาบ้า สารระเหย แนวน้ำมันมีการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สำหรับนักเรียน นักศึกษามีสัดส่วนการเข้ารับการรักษาบำบัดรักษาเพิ่มขึ้นพื้นที่เฝ้าระวังการแพร่ระบาด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ตาก น่าน ชลบุรี สมุทรปราการ ปทุมธานี สงขลา สุราษฎร์ นครราชสีมา และกรุงเทพมหานคร ซึ่งลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่ชายแดน แหล่งท่องเที่ยว และแหล่งอุตสาหกรรม (คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2549, หน้า 6) แสดงให้เห็นว่ากลุ่มวัยรุ่นเป็นเป้าหมายที่สำคัญของการแพร่ระบาดของยาเสพติด และเป็นเป้าหมายหลักในการหาวิธีป้องกันปัญหาเสพติด หากไม่มีมาตรการที่ดีพอ และต่อเนื่องก็จะกลายเป็นผู้ค้าหรือผู้เสพ รวมไปถึงปัญหาสังคมอื่น ๆ ได้แก่ ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในกลุ่มเด็กและเยาวชน อาทิ มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ปัญหาตั้งครกในวัยเรียน การทำแท้งและเด็กทารกถูกทอดทิ้ง (วชิราภรณ์ ศรีเบญจกุล, 2543, หน้า 131)

เมื่อศึกษาถึงสาเหตุการติดยาเสพติดของเยาวชนจากงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่า ร้อยละ 85 ของเยาวชนที่ติดยาเสพติดมาจากครอบครัวที่ไม่มีความสุข ขาดความรักความอบอุ่น พ่อแม่กับลูกไม่สามารถพูดจาเข้ากันได้ สิ่งเหล่านี้ล้วนผลักดันให้ลูกออกไปนอกบ้าน คบเพื่อนไม่ดีแล้วติดยาเสพติดในที่สุด (โสภา ชูพิกุลชัย ชนิลมันท์ และคณะ, 2533, หน้า 4) นอกจากนี้ สถานภาพทางครอบครัวยังมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมอย่างมาก โดยเฉพาะความสัมพันธ์ด้านความรู้ ที่เกี่ยวกับยาเสพติด จากงานวิจัยของวรวิทย์ อรรถโกวิทชาติ (2542, หน้า 27) พบว่า บิดามารดาหรือผู้ปกครองที่มีความรู้จะถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดให้กับบุตรหลาน ให้ความรู้เกี่ยวกับการคบเพื่อนที่ดี ให้ความรักเป็นแบบอย่างที่ดีที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของรัศมี วิศวะเวทย์ (2537, หน้า 101-103) พบว่า บิดามารดาของนักเรียนที่ไม่เสพยาเสพติดมีการศึกษาในระดับสูงกว่าบิดามารดาของนักเรียนที่ใช้ยาเสพติด เนื่องจากบิดามารดาที่มีการศึกษาสูงกว่าจะมีความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูให้ห่างไกลจากยาเสพติด และในทางตรงข้ามถ้าบิดามารดาไม่มีการศึกษาดำก็จะเป็ปัจจัยที่ทำให้วัยรุ่นเสพยาเสพติดได้ และยังพบว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยาเสพติดอีกประการหนึ่งก็คือ ความรู้ ความเข้าใจที่เกี่ยวกับยาเสพติด กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2544, หน้า 73-74) กล่าวว่า การหาความรู้ในโทษและพิษภัยของสารเสพติดเป็นสาเหตุหนึ่งที่ไม่ทำให้เกิดการติดยาของวัยรุ่นได้

หากจะพิจารณาด้านระดับการศึกษากับการป้องกันปัญหาเสพติดแล้ว การใช้ยาเสพติดจะมีอยู่ในทุกระดับการศึกษา ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงอุดมศึกษา โดยเฉพาะการเสพยาบ้ามีอัตราการใช้อย่างสูงที่สุดในระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา (ขวัญใจ พิมพิมล, 2543, หน้า 80-81) และสอดคล้องกับงานวิจัยของวชิราภรณ์ ศรีเบญจกุล (2543, หน้า 131) ว่า ระดับการศึกษาของผู้เสพยาเสพติดร้อยละ 57.5 อยู่ในชั้นมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า

ด้านของพฤติกรรมในการป้องกันปัญหาเสพติดจากการศึกษาของศรีประภา ทันตนนท์ (2543, หน้า 103) พบว่า พฤติกรรมในการป้องกันปัญหาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลำปาง พบว่าร้อยละ 54.8 มีพฤติกรรมในระดับไม่ดี และผลจากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรม

การป้องกันยาเสพติดของเยาวชนในศูนย์เยาวชนตำบล อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม พบว่าสถาบันครอบครัวมีผลต่อพฤติกรรมการป้องกันยาเสพติดของเยาวชนได้ถึง ร้อยละ 52.5 และเมื่อเยาวชนมีความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวมากขึ้นก็จะมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการป้องกันยาเสพติดมากขึ้น (จุฬาลักษณ์ ศรีคงอยู่, 2546, หน้า 142)

อำเภอพระประแดงเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดสมุทรปราการที่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดค่อนข้างสูง เนื่องจากเป็นพื้นที่ของโรงงานอุตสาหกรรมเป็นส่วนใหญ่ อำเภอพระประแดงจึงมีจำนวนผู้ใช้แรงงานเป็นจำนวนมาก และจากข้อมูลของศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ได้รายงานถึงสถานการณ์และการป้องกันยาเสพติดว่า ลักษณะปัญหายาเสพติดในพื้นที่ของอำเภอพระประแดง มี 2 ลักษณะ คือ ปัญหาการลักลอบค้ายาเสพติด โดยเฉพาะยาบ้า ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดของกลุ่มผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม เด็กเยาวชนในหมู่บ้าน ชุมชน และสถานศึกษา ส่วนแหล่งค้ายาเสพติดนั้นจะอยู่ในชุมชนหมู่บ้าน ในเขตเทศบาล ในโรงงานอุตสาหกรรม สถานบริการ ในสถานศึกษา บริเวณท่าเทียบเรือสินค้าริมแม่น้ำเจ้าพระยา ท่าจอดรถโดยสารฝั่งพระประแดง และฝั่งปู่เจ้าสมิงพราย สำหรับกลุ่มผู้เสพยาเสพติดจะเป็นกลุ่มผู้ใช้แรงงานตามโรงงานอุตสาหกรรม กลุ่มวัยรุ่น เยาวชนนอกสถานศึกษา และกลุ่มนักเรียนนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษา โดยเฉพาะระดับมัธยมศึกษา กลุ่มผู้ขับรถโดยสารรถบรรทุกและกลุ่มผู้ทำงานในสถานบริการ

จากการประชุมหัวหน้าส่วนราชการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครั้งที่ 5/2552 ของอำเภอพระประแดงเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2552 ณ ห้องประชุมเทศบาลเมืองลัดหลวง พ.ต.อ. สมชัย อินตาพวง ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรพระประแดง ได้รายงานผลการจับกุมเกี่ยวกับยาเสพติดในเดือนมีนาคม 2552 ว่า ได้จับกุมคดีครอบครองยาเสพติดเพื่อจำหน่าย จำนวน 11 ราย ถึง 9,036 เม็ด ผู้เสพยาบ้า จำนวน 101 ราย ครอบครองกัญชา 3 ราย จำนวน 3 ห่อ และครอบครองกระท่อมเพื่อจำหน่าย 1 ราย จำนวน 400 ใบ

ตารางที่ 1.1 แสดงสถิติการจับกุมคดียาเสพติดของอำเภอพระประแดง

ที่	ปี พ.ศ.	ผู้ค้า/จำนวน	ผู้ครอบครอง	ผู้เสพ/ผู้ติด	รวม
1.	2546	234	565	197	996
2.	2547	102	233	329	664
3.	2548	163	265	778	1,206
4.	2549	99	181	582	862
5.	2550	124	63	749	936
	รวม	772	1,307	2,635	4,664

หมายเหตุ ปี พ.ศ. 2550 จับกุมถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2550

ข้อมูล : ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ (พ.ศ.2550)

ตารางที่ 1.2 แสดงสถิติการรับบำบัดยาเสพติดของอำเภอพระประแดง

ที่	ปี พ.ศ.	สมัครใจ	บังคับบำบัด	รวม
1.	2546	360	940	1,300
2.	2547	2	10	12
3.	2548	4	78	82
4.	2549	29	570	599
	รวม	395	1,598	1,993

ข้อมูล : สาธารณสุขอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ (พ.ศ. 2550)

จะเห็นได้ว่าข้อมูลการจับกุมและการรับการบำบัดยาเสพติดข้างต้น มีสถิติการจับกุมคดียาเสพติดในปี 2550 แนวโน้มสูงขึ้น และสถิติการเข้ารับการบำบัดยาเสพติด ในปี 2549 มียอดผู้เข้ารับการบำบัดสูงมาก และมีกลุ่มที่เข้ารับการบำบัดรักษาเพิ่มขึ้นที่เป็นนักเรียน นักศึกษา และมีการจับกุมคดียาเสพติดที่ส่วนใหญ่เป็นเด็กวัยรุ่น แหล่งค้ายาเสพติดยังอยู่ในสถานศึกษา กลุ่มผู้เสพยาเสพติดเป็นกลุ่มผู้ใช้แรงงานและกลุ่มเยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษา

จากรายงานของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2550, หน้า 5) ได้สำรวจพฤติกรรมเด็กและเยาวชน ในปี 2547-2548 พบว่าพฤติกรรมการเสพยาเสพติดในประเทศไทย ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 13-18 ปี เป็นเยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา และจากการสำรวจข้อมูลทะเบียนประวัตินักศึกษาศึกษานอกระบบของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพระประแดง พบว่า ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 นักศึกษาส่วนใหญ่

อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 15 – 39 ปี ถึงร้อยละ 89 และเป็นผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมถึงร้อยละ 80 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมดของอำเภอพระประแดง ซึ่งจากสถิติข้อมูลด้านอายุของนักศึกษาที่ผ่าน มา มีอายุน้อยลงทุกภาคเรียน ประกอบกับมีเด็ก เยาวชนนอกระบบ และนักเรียนที่ออกกลางคันจาก ในระบบโรงเรียนที่เข้ารับการศึกษากจากการศึกษานอกระบบโรงเรียน และมีแนวโน้มว่าในอนาคต นักศึกษานอกระบบโรงเรียนจะมีอายุน้อยลง ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าต้องให้ความสำคัญกับนักศึกษากลุ่มนี้ ซึ่งถือว่าเป็นเป้าหมายหลักที่ต้องให้การสอดส่อง ดูแล ฝ้าระวัง และหาวิธีการป้องกันปัญหาเสพติด ไม่ให้เกิดขึ้น ซึ่งจากการศึกษาจากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การป้องกันปัญหาเสพติด คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระดับ การศึกษาของบิดามารดา ปัจจัยด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ ในครอบครัว และเจตคติต่อยาเสพติด และยังไม่มีการยืนยันว่ามีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ว่ามี อิทธิพลต่อพฤติกรรม การป้องกันยาเสพติดของนักศึกษากการศึกษานอกระบบกลุ่มนี้หรือไม่ และมาก น้อยเพียงใด ผู้วิจัยจึงจะศึกษาว่า มีปัจจัยใดบ้างที่จะส่งผลต่อพฤติกรรม การป้องกันปัญหาเสพติด และมีพฤติกรรม การป้องกันปัญหาเสพติดอยู่ในระดับใดบ้าง

คำถามการวิจัย

1. พฤติกรรม การป้องกันยาเสพติดของนักศึกษากการศึกษานอกระบบ ของศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพระประแดงอยู่ในระดับใด
2. นักศึกษาที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ที่ได้รับต่อเดือน ระดับการศึกษาของบิดาและมารดา การอาศัยอยู่กับบิดามารดา สภาพครอบครัว และความสัมพันธ์กับครอบครัวที่ต่างกันจะมีปริมาณพฤติกรรม การป้องกันยาเสพติดต่างกันหรือไม่
3. ปัจจัยคัดสรรใดบ้างที่ส่งผลต่อปริมาณพฤติกรรม การป้องกันยาเสพติดของนักศึกษากการศึกษานอกระบบศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพระประแดง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรม ในการป้องกันยาเสพติดของนักศึกษา กศน. อำเภอ พระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อเปรียบเทียบปริมาณพฤติกรรม การป้องกันยาเสพติดของนักศึกษา กศน. อำเภอ พระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ กับตัวแปรส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับ

การศึกษา อาชีพ รายได้ที่ได้รับต่อเดือน ระดับการศึกษาของบิดาและมารดา การอาศัยอยู่กับบิดามารดา สภาพครอบครัว และความสัมพันธ์กับครอบครัว

3. เพื่อศึกษาปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อปริมาณพฤติกรรมการป้องกันยาเสพติดของนักศึกษา กศน. อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ได้แก่ ปัจจัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด ความสัมพันธ์ในครอบครัว และเจตคติต่อยาเสพติด

สมมติฐานของการวิจัย

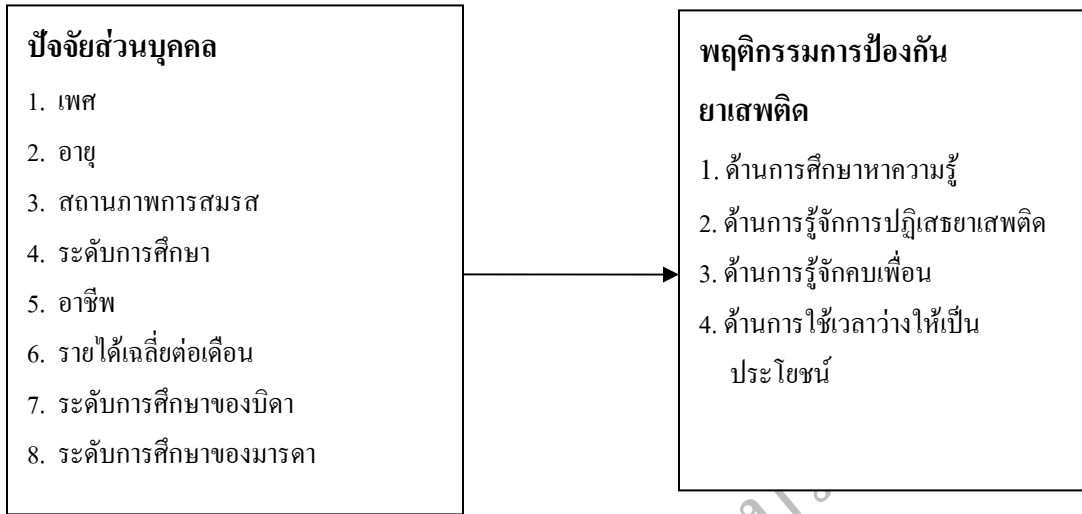
1. นักศึกษาที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ที่ได้รับต่อเดือน ระดับการศึกษาของบิดาและมารดา การอาศัยอยู่กับบิดามารดา สภาพครอบครัว และความสัมพันธ์กับครอบครัวที่ต่างกัน มีปริมาณพฤติกรรมการป้องกันยาเสพติดแตกต่างกัน

2. ปัจจัยคัดสรร ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด ความสัมพันธ์ในครอบครัว และเจตคติที่มีต่อยาเสพติด เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณพฤติกรรมการป้องกันยาเสพติดของนักศึกษา

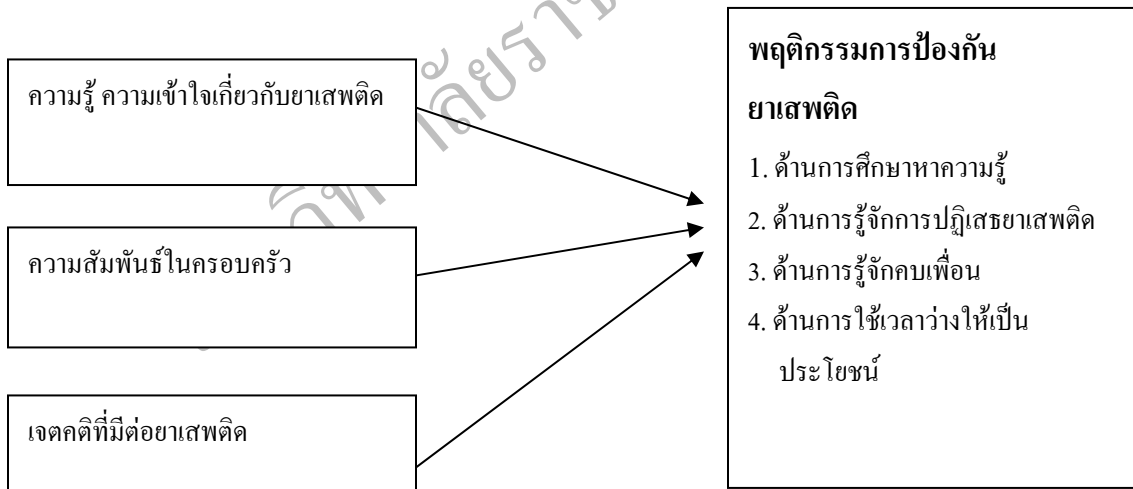
กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดในการป้องกันปัญหาเสพติดในกลุ่มนักศึกษาการศึกษานอกระบบ โรงเรียนอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ส่วนมากเป็นผู้ใช้แรงงานย้ายถิ่นจากชนบทเข้ามาอยู่ในเขตเมือง ระดับความรู้ยังอยู่ในเกณฑ์การศึกษาขั้นพื้นฐาน การดำเนินงานในการป้องกันยาเสพติดต้องอาศัยสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา ความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับยาเสพติดโดยต้องทำอย่างต่อเนื่องและจริงจังด้วยความเอาใจใส่ ให้ความรักความอบอุ่น ซึ่งจะส่งผลต่อพฤติกรรมในการป้องกันปัญหาเสพติดของนักศึกษาและในขณะเดียวกันต้องได้รับความร่วมมือจากบุคคลในสังคมที่เกี่ยวข้องในการให้ความร่วมมือช่วยกันสอดส่องดูแลและจัดกิจกรรมป้องกันอย่างจริงจังเช่นเดียวกัน ซึ่งจะส่งผลให้การแพร่ระบาดของยาเสพติดลดลงหรืออยู่ในวงจำกัดได้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัยสำหรับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ข้อ 2

กรอบแนวคิดการวิจัยสำหรับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ข้อ 3

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยภาคสนามเชิงบรรยาย ผู้วิจัยจะทำการศึกษานักศึกษาตามสถานที่พบกลุ่มนักศึกษาในสถานศึกษา องค์กรบริหารส่วนตำบล และสถานประกอบการในเขตพื้นที่อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรในการศึกษานี้ เป็นการศึกษานักศึกษาเฉพาะนักศึกษาการศึกษานอกระบบ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ที่มีอายุตั้งแต่ 13 – 25 ปี และที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดสมุทรปราการ

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ข้อมูลทั่วไปของประชากรในการศึกษา ประกอบด้วยปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษาของบิดามารดา ระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด ระดับความสัมพันธ์ในครอบครัว และระดับเจตคติต่อยาเสพติด

1. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ตัวแปรอิสระ (independent variables) ประกอบด้วย

1.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด ระดับเจตคติที่มีต่อยาเสพติด

1.1.2 ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ความสัมพันธ์ในครอบครัว ระดับการศึกษาของบิดามารดา

1.2 ตัวแปรตาม (dependent variables) ได้แก่ พฤติกรรมการป้องกันยาเสพติดของนักศึกษา ซึ่งแยกออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติด ด้านการรู้จักเลือกปฏิบัติสุขภาพดี ด้านการรู้จักเลือกคบเพื่อนที่ดี และด้านการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

นิยามศัพท์เฉพาะ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรม หมายถึง สิ่งที่มีอิทธิพลและส่งผลให้เกิดพฤติกรรมการป้องกันยาเสพติดของนักศึกษาการศึกษานอกระบบ โรงเรียนของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพระประแดง

พฤติกรรมการป้องกันยาเสพติดยาเสพติด หมายถึง การแสดงออกหรือการกระทำต่าง ๆ ของนักศึกษาให้สามารถเผชิญหรือรู้จักการหลีกเลี่ยงต่อสภาวะการณ์ที่เสี่ยงต่อการเสพยาเสพติด โดยการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติดและครอบคลุมถึงพฤติกรรมในการปฏิเสธเมื่อถูกชักชวนให้เสพยาเสพติด

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาการศึกษานอกระบบ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่กำลังศึกษาระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพระประแดง

ยาเสพติด หมายถึง สารเคมีใด ๆ ที่เมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายโดยวิธีใดวิธีหนึ่งเป็นเวลาติดต่อกันในระยะหนึ่ง ทำให้บุคคลนั้น หยุคเสพลำบาก ต้องเสพมากขึ้นเรื่อย ๆ จนมีผลเสียต่อร่างกายและจิตใจ

ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด หมายถึง การที่นักศึกษาการศึกษานอกระบบมีความรู้ในเนื้อหาสาระเกี่ยวกับสิ่งเสพติด ได้แก่ สาเหตุที่ทำให้ติดยาเสพติด โทษหรือพิษภัยของยาเสพติด และวิธีป้องกันยาเสพติด

ความสัมพันธ์ในครอบครัว หมายถึง การแสดงออกทางด้านพฤติกรรมที่สมาชิกในครอบครัวมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน รู้จักการสื่อสารกันภายในครอบครัว เอาใจใส่ดูแลเอื้ออาทรต่อกันให้กำลังใจซึ่งกันและกัน ใช้เวลาร่วมกันอย่างมีคุณค่า และมีการแก้ปัญหาร่วมกันอย่างสร้างสรรค์

ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ระดับการศึกษาของบิดา หมายถึง การเรียนชั้นสูงสุดของบิดานักศึกษา

ระดับการศึกษาของมารดา หมายถึง การเรียนชั้นสูงสุดของมารดานักศึกษา

เจตคติที่มีต่อยาเสพติด หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด ความคิดเห็น หรืออารมณ์ที่มีต่อยาเสพติดจากพฤติกรรมของตนเองในลักษณะเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรมการใช้ยาเสพติด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลของการวิจัย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สำหรับการให้ความรู้การจัดรูปแบบและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับนักศึกษาเพื่อป้องกันปัญหาเสพติด
2. ผลของการวิจัยจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ปกครอง ครู อาจารย์ ผู้บริหาร เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันการใช้สารเสพติดในสถานศึกษา
3. ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางการศึกษาความสัมพันธ์ในครอบครัวกับพฤติกรรมป้องกันการยาเสพติดของนักศึกษาการศึกษานอกระบบโรงเรียน
4. ผลการวิจัยอาจเป็นประโยชน์และแนวทางกำหนดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ในการวางแผนการจัดกิจกรรมการป้องกันเสพติดของเยาวชนในทางที่ถูกต้องและเหมาะสมต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี